

Monumentnummer*: 522995

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 22 april 2002
Kadaster deel/nr 82963/170

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Nijmegen Nijmegen Gelderland

Locatiennaam Locatieomschrijving
Nijmegen

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Nijmegen B 4284

Omschrijving**

Inleiding

Vrijstaand HERENHUIS gelegen in een door een smeedijzeren HEKWERK omgeven tuin, aan het begin van de Oranjesingel, nabij het Keizer Karelplein. De naamgeving van de Oranjesingel dateert van 17 juni 1882, de bebouwing erlangs is traceerbaar vanaf 1891. Het herenhuis is pas gebouwd in 1915 naar ontwerp van de Nijmeegse architect/bouwkundige W.J.H. van der Waarden, die zelf sinds 1903 in het door hemzelf ontworpen pand Oranjesingel 68 woonde. Opdrachtgeefster was jkvr. E.L.D.M. van Nispen tot Sevenaer.

Al in 1919 is het pand ingrijpend verbouwd in opdracht van dhr. J. Hartog. Architect was Oscar Leeuw (1866-1944). De verbouwing was ingrijpend, aan de achterzijde werd over de gehele breedte een strook met een diepte van twee meter bijgebouwd, aan de rechter zijde verrees een eenlaags entree en aan de linker zijde het overdekte terras. In het interieur werd een compleet nieuwe trap geplaatst.

In 1965 is aan de achterzijde op de begane grond een grote uitbouw gerealiseerd naar ontwerp van de Nijmeegse architect M.E. Veugelers. Deze uitbouw valt buiten de bescherming.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het in kruisverband gemetselde, bakstenen pand is opgetrokken op vierkante plattegrond en telt twee bouwlagen onder een met leien in Maasdekking gedekt afgeplat schilddak. Het pand bevat speklagen en - in de voorgevel - kozijnen en hoekblokken van witte kalksteen.

De asymmetrisch ingedeelde VOORGEVEL heeft links een drizijdige erker over twee bouwlagen. In de erker bevindt zich op de begane grond in het voorvlak een schuifvenster met enkelruits onderraam en 8-ruits bovenlicht, in de zijvlakken met 6-ruits bovenlicht. De erker heeft op de verdieping in het voorvlak een schuifvenster met enkelruits onderraam en 8-ruits bovenlicht en in de zijvlakken vensters met een vast kalf en 6-ruits bovenlicht. De erker eindigt in een balkon met smeedijzeren hekwerk tussen kalkstenen kolommen. Het balkon is toegankelijk via een 12-ruits stolpdeur met meerruits half rond bovenlicht. De gevel eindigt hier in een half rond beëindigde Vlaamse gevel. De goot volgt het verloop van de gevel. Rechts bevat de gevel op de begane grond een gebogen erker onder een lessenaarsdak. De erker bevat drie schuifvensters met enkelruits onderraam en 6-ruits bovenlicht. De verdieping heeft drie tweelichten met kalkstenen tussenstijl en enkelruits onderramen en 6-ruits bovenlichten boven een vast kalf. Tussen beide erkers bevindt zich de hoofdentree, bestaande uit een ondiep portiek met houten stolpdeur met panelen in gesneden omlijsting en een half rond bovenlicht met rijk gesneden roedeverdeling in de vorm van een ondergaande zon met stralen met bloemmotieven. De portiek heeft een rijk gesneden omlijsting in kalksteen en een hardstenen stoep. Het voordakvlak bevat in het midden een getoogde dakkapel met 8-ruits stolpraam en 4-ruits bovenlicht en rechts een getoogde dakkapel met een drielicht met in het midden een 8-ruits stolpraam en 4-ruits bovenlicht en links en rechts een 4-ruits raam met 2-ruits bovenlicht.

De LINKER ZIJGEVEL bevat enkele speklagen. De gevel heeft op de begane grond geheel rechts en geheel links twee in 1965 ingehakte kruisvensters met enkelruits ramen. In het midden bevindt zich een overdekt terras. De grondvorm is langgerekt met aan de lange zijde richting de tuin een uitstekend half rond gedeelte dat niet overdekt is. Het terras is toegankelijk via twee 2-ruits stolpdeuren. Boven het terras bevindt zich een balkon. Balkon en draagconstructie zijn geheel vervaardigd van zandsteen. Het balkon rust op een zestal zuilen met Ionische kapitelen, die staan op de borstwering die het terras omsluit. De zuilen dragen een zwaar hoofdgestel met onder meer modillons onder de kroonlijst. Het balkon wordt omheind door een balustrade met vaasvormige balusters tussen kolommen met spiegels. Het balkon is toegankelijk via twee 2-ruits stolpdeuren uit 1919 met elk een dubbel 4-ruits bovenlicht. De gevel op de verdieping is verder blind.

De ACHTERGEVEL wordt op de begane grond aan het oog onttrokken door de latere uitbouw. De verdieping heeft links een 2-ruits stolpdeur met 12-ruits bovenlicht met zijlichten met 4-ruits bovenlicht en in het midden twee 2-ruits stolpramen met 8-ruits bovenlicht uit 1919. Rechts zijn de sporen waarneembaar van twee in 1919 dichtgemetselde vensters. De zolder bevat in het midden een Vlaamse gevel met deels getoogde beëindiging uit vermoedelijk 1919. De gevel bevat twee in 1919 aangebrachte vensters. Links en rechts bevat het dakvlak twee dakkapellen met getoogde beëindiging. De dakkapellen hebben 2-ruits stolpramen met 2-ruits bovenlichten.

De RECHTER ZIJGEVEL bevat geheel rechts een in 1919 aangebrachte entree met w.c. en berghok. De uitbouw heeft een plat dak. De gevels worden beëindigd met een zwaar hoofdgestel van natuursteen. De voorgevel van de uitbouw bevat een houten paneeldeur, de rechter zijgevel vier vensters, twee aan twee gekoppeld. Bij de voorgevel steekt het hoofdgestel ver over en rust op zuilen op een hoog basement, hierdoor is een soort portiek ontstaan. Tussen de basements bevindt zich een hardstenen stoep. De vensters, het natuursteen en de Vlaamse gevel in de rechter zijgevel dateren uit 1919.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het INTERIEUR is voornamelijk op de begane grond in 1919 ingrijpend gewijzigd. Onder meer is een geheel nieuw trappenhuis aangelegd met een blankhouten lambrizing met panelen en een houten trap met twee soorten houten balusters, gedraaide en gezaagde. Het interieur bevat verder paneeldeuren en parketvloeren. Enkele kamers op de begane grond hebben rijke stucplafonds en schouwen.

De tuin wordt omgeven door ijzeren HEKWERKEN met door pieken bekroonde spijlen en golvende bovenzijde.

Waardering

Herenhuis met smeedijzeren hekwerk uit 1915, naar ontwerp van architect W.J.H. van der Waarden.

- Van architectuurhistorische waarde als goed en gaaf bewaard voorbeeld van een herenhuis met ornamentiek beïnvloed door de neorenaissance. Het pand valt op door hoogwaardige esthetische kwaliteiten, zoals het geavanceerde materiaalgebruik en de rijke ornamentiek. Karakteristiek zijn onder meer de ornamentiek in de voor- en deels zijgevels en de onderdelen in het interieur. Er is sprake van een ensemblewerking als onderdeel van de bebouwing langs de Oranjesingel, waarbinnen het pand behoort tot de omstreeks 1900 gangbare herenhuizen, welke samen met de oudere en latere typen en stijlen goed de ontwikkeling van de bouw van herenhuizen weergeven.

- Van stedenbouwkundige waarde door de situering aan de Oranjesingel. De weg bezit nog een in vrij gave staat bewaard gebleven bestand aan historische huizen, die een aantrekkelijk en waardevol straatbeeld vormen.

- Van cultuurhistorische waarde als herkenbaar element uit een maatschappelijke ontwikkeling. Het pand is gebouwd als huisvesting voor de nieuwe en kapitaalkrachtige stedelijke elite, die zich bij voorkeur vestigde in kapitale herenhuizen in de nieuw aangelegde straten rond de oude stad; een stadsuitbreiding die met het verwijderen van de vestingwerken aan het eind van de 19de eeuw mogelijk was gewo

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis